

תשורה

משמחת הנישואין

של

שלום דוב בער וחי' מושקא שיחיו

שוחאט

יום רביעי, ב' דר"ח כסלו ה'תש"ע

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים הרב מ' שלום דוב בער שי' עב"ג הכלה מרת חי' מושקא תחי'.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחותינו, ידידנו ומכירינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מוגשת בזה תשורה מיוחדת – מיוסד על הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שחילק 'תשורה' בחתונת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו – הכוללת: א) ביאור מכ"ק אדמו"ר באגה"ת פרק י"א - משיחת ש"פ אחרי תש"ל. ב) הגהות כ"ק אדמו"ר על מגילת י"ט כסלו בלה"ק. ג) כמה צילומי כתי"ק. רובם בפרסום ראשון.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית שנזכה ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם" בקיום היעוד "מהרה ה"א ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים, קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה" וכו' בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תיכף ומיד ממש.

בשמחה ובברכה
מוקיריהם ומכבדיהם

משפחת שוחאט ואורנשטיין

ביאור בתניא - אגרת התשובה - פרק י"א

בהתוועדות ש"פ אחרי תש"ל הקשה רבינו ג' שאלות על דברי אדה"ז בפרק י"א באגה"ת, הביאור לקושיא האחרונה הודפס בשיחות-קודש (ומשם בתניא-חיטריק), אבל הביאור לשני הקושיות הראשונות חסר בשיחות-קודש. כאן מובא התירוץ לב' קושיות הראשונות בפרסום ראשון ע"פ הנחה פרטית, וכן שני הקושיות הראשונות בעריכה מחודשת.

א. בריש פי"א מאגה"ת כותב אדה"ז "ובצירוף עוד האמונה והבטחון להיות נכון לבו בטוח בה' כי חפץ חסד הוא וחנן ורחום ורב לסלוח תיכף ומיד שמבקש מחילה וסליחה מאתו ית'. . . בלי שום ספק וס"ס בעולם".

וצריך להבין: מדוע כותב אדה"ז כל הלשונות "בלי שום ספק", "וספק ספיקא", "בעולם"?

והגם דלשון "בלי שום ספק וספק ספיקא" הוא לשון השגור בפי המון עם, אי אפשר לומר דאדה"ז כתב לשון זה רק משום דזהו לשון הרגיל, דהרי ידוע דאצל אדה"ז היו כל הפרטים למטה כפי שהם בעולם האצילות, ולכן מוכרח שגם לשון זה הוא בדיוק, ובמיוחד בענין ספק וספק-ספיקא דאלו מושגים יסודיים בהלכה (בשו"ע יו"ד ואבהע"ז, וכן במקומות מפוזרים באו"ח ובחור"מ).

ב. בהמשך אותו הפרק כותב אדה"ז "זכמו שאנו מברכין בכל תפלת י"ח תיכף שמבקשים סלח לנו כו' ברוך אתה ה' חנן המרבה לסלוח והרי ספק ברכות להקל משום חשש ברכה לבטלה אלא אין כאן שום ספק כלל".

וצריך להבין: מאחר ולעיל כתב "שום ספק וספק ספיקא בעולם" גם כאן הי' צריך לכתוב אותו הלשון, ומדוע אין כותב אותו הלשון כדלעיל?

ג. ויש לומר הביאור בזה, ובהקדים: באותו הפרק מביא אדה"ז ראי' מתפילת שמו"ע לזה דתשובה מועלת, וצריך להבין מדוע הביא ראי' דוקא מתפילת שמו"ע? לכאור' ישנם כו"כ פסוקים דמהם אפשר להביא ראי' דתשובה מועלת (והרמב"ם בהל' תשובה אכן מביא ראי' מפסוקים אלו).

והביאור לזה הוא, דמפסוקים אלו אין ראי' דתשובה עצמה מועלת, אלא דזה דתשובה מועלת הוא משום ענינים שונים שהיו בצירוף לתשובה - כגון שהי' עת רצון, או שמשא התפלל עבור בני", או שהי' חטא הרבים, או שנתן צדקה, או שהתענה בצירוף לתשובה - שכל אלו הם אכן חלק מענין התשובה, אבל כפי שהוא במדידה (וזה מבואר בעשרה פרקים הראשונים דאגה"ת). אבל בפרק י"א מבאר אדה"ז דתשובה היא למעלה ממדידה ולכן תשובה לבדה מועלת, ולכן צריך להביא ראי' מתפילת שמו"ע (כדלקמן).

ד. ובהמשך לזה אפשר לבאר דהטעם מדוע כותב אדה"ז "שום ספק וספק ספיקא" הוא משום דיכול להתעורר ספק אצל מי שתשובתו מועלת דאולי לא נתקבלה נתקבלה תשובתו מצד התשובה עצמה אלא משום שהי' עת רצון, ואפילו אם נאמר שאינו מצד העת-רצון עדיין ישנו הספק דאולי נתקבלה תשובתו משום שהתענה או משום שנתן צדקה ולא משום התשובה עצמה, וזהו הספק-ספיקא. ולכן כותב אדה"ז דתשובה לבדה מועלת ואין בזה שום ספק או ספק ספיקא דאולי הי' מפני סיבות אחרות.

אבל, ספק ספיקא זה שונה הוא במהותו מספק-ספיקא המובא בהלכה:

בדרך-כלל ספק-ספיקא ענינו הוא שהספק הנוסף מחליש הספק הראשון (כמו המקרה המובא בהל' תערובות דבעת שנתערב דבר היתר בדבר איסור - יש ספק שמא אוכל הדבר איסור, אבל כשנתערב כל תערובת זו שוב בהיתר - הרי זה ספק-ספיקא אם יאכל האיסור).

אבל כאן - באגה"ת - הספק-ספיקא ענינו הוא שהספק הנוסף מחזק הספק הראשון (דהיינו להחמיר עליו), וכמו שביארנו הספק-ספיקא לעיל: מאחר ונתקבלה תשובתו הוא יכול להיות בספק שמא זהו משום עת-רצון ולולא העת-רצון לא היתה תשובתו מתקבלת, ואפי' אם נאמר שאינו משום העת-רצון - יכול להיות בספק שמא זהו משום שחטא רק פעם אחת, ואילו הי' חוטא יותר פעמים - לא היתה תשובתו מועלת.

ה. ישנו כלל ידוע אשר לספק-ספיקא צריך ג' תנאים: א) מתהפך. ב) בגוף אחד. ג) בענין אחד (דהיינו שהספק השני צריך להיות סעיף מצד האיסור שבספק הראשון).

ועפ"ז קשה הביאור לעיל דהס"ס הוא ספק ראשון אולי נתקבלה תשובתו מצד עת-רצון, וספק השני דאפילו אם לא הי' עת-רצון אולי נתקבלה תשובתו משום שחטא פעם אחת - דהרי שני הספיקות אלו אינם מאותו ענין, אלא שני ספיקות שונים. וכן, שני ספיקות אלו אינם בגוף אחד כמו הס"ס המובא בהל' תערובות.

ולכן מוכרחים לבאר את הספק-ספיקא באופן אחר, דהיינו: הספק הראשון הוא שמא נתקבלה תשובתו משום שחטא רק פעם אחת, ואפילו אם תאמר דאינו משום שחטא רק פעם אחת (והרי הוא כאילו חטא כמה פעמים) - עדיין אפשר לומר שהספק הוא שמא נתקבלה תשובתו משום שהתחנן באמת וממילא נתקבלה תשובתו ונמחלו עוונותיו, ואז שני הספיקות הם בענין אחד ובגוף אחד.

- מוכרחים לבאר הס"ס בסדר הזה ולא להפכו (דהספק הראשון הוא שמא התחנן באמת, ואפי' את"ל דלא התחנן באמת - הספק השני הוא שמא חטא רק פעם אחת) כי ס"ס זה הוא - כמשנת"ל - שהספק השני מחזק הספק הראשון ולא כבדרך-כלל שהספק השני מחליש הספק הראשון -

ועפ"ז אפשר לבאר דמה שכתב אדה"ז דאין "שום ספק וספק ספיקא בעולם" כוונתו לומר דתשובה מועלת ואין בזה שום ספק (דזה כולל גם ס"ס שאינו מתהפך ואינו בגוף אחד ובענין אחד) וספק ספיקא בעולם (דזה כולל ס"ס שהוא בגוף אחד ובענין אחד כמשנת"ל). ומה שהביא רא"י מברכה בתפילת שמו"ע הוא ללמדנו דכמו שברכה זו נאמרת ג"פ בכל יום ואין בזה ספק - כך ג"כ מי שחטא אפי' כמה פעמים ביום אחד תשובתו מועלת. וא"א לומר דזהו משום עת רצון כי אין עת-רצון ג"פ בכל יום אלא רק בזמנים מיוחדים. וכן ללמדנו דאפי' מי שאינו מתכוין באמת - ג"כ תשובתו מועלת, כי ברכת "סלח לנו" אינה צריכה כוונה (רק ברכה הראשונה צריכה כוונה).

ו. ומאחר ובפעם הראשונה מבאר אדה"ז את כל הפרטים בזה וכותב "שום ספק וספק ספיקא בעולם" - אינו צריך לחזור שוב ולבאר זאת אלא כותב באופן כללי "שום ספק כלל".

מגילת י"ט כסלו

הבא לקמן הוא הגהות כ"ק אדמו"ר על תרגום "מגילת י"ט כסלו" ללה"ק שהתפרסם בקונטרס בפ"ע בשנת תשי"ב. לקמן הובא עמודי ההגהות ובמקביל כל הטקסט עם הוספות ותיקוני כ"ק אדמו"ר מודגשים

ב"ה

ליום חג הגאולה י"ט כסלו הבע"ל, אנו מעתיקים ללה"ק, מגילת י"ט כסלו ~~המקור~~ שלישיה ~~המקור~~ בפעם הראשונה בשנת חצו"ת באטבוצק, פוילין, ובפעם שני' בשנת תש"ב בברוקלין, נ.י. בארצות הברית.

המקור.

ידוע ומפורסם מנהג אב"ד חסידי חב"ד, אשר בכל החודעות י"ט כסלו, כשמחאספים יחד לחוג את חג החגים שבגאולה רבינו הגדול, מנהיג ישראל ומחולל שיטת חב"ד, הנודע בשם אדמו"ר הזקן, שהרב מליאדי בעל השו"ע והתניא, מספרים ~~המקור~~ אדות מהלך המאורע של המאסר והגאולה.

בעת האחרונה הנה מסכות לסבות שונות, למנהג טוב זה נפסק בהרבה מקומות. וכדי לחדש ולחזק אותו ~~המקור~~ אנו בחוברת הנוכחית פרשת י"ט כסלו באופן קיצורי. ~~המקור~~ מליובאוויטש וסיפוריו של כ"ק אדמו"ר רבי יוסף יצחק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע ~~המקור~~ (הדפוס החדש 1971).

כדי לפרסם נט הגאולה נכון ~~המקור~~ להודיע מקומם ברבים, אשר ביום חג הגאולה י"ט כסלו הבע"ל, בעת ההתועדות, יקראו חוברת זו ויבואו לשמוע אותה. ובתור בעל הקריאה יבחרו אדם חשוב בשפת חלקות, ואשר טרם יקראה ברבים יעבור עלי' בינו לבין עצמו, כדי שיוכל אח"כ לקרואה בשפה ברורה ובלשון צחה.

מפרטים אנו ג"כ בזה מכתב כ"ק אדמו"ר (מהורי"צ) זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מליובאוויטש שנשלח בשעתו - בשנת תרצ"ז - לכללות אנ"ש חסידי חב"ד לחג הגאולה י"ט כסלו.

~~המקור~~ "אוצר החסידים"

ב"ה בראשון לחדש הגאולה. כסלו תרצ"ז. אטוואצק.

אל ידידינו אנ"ש די בכל אתר ואחר ד' עליהם יחיו.

שלום וברכה]

לקראת חג גאולתינו ופדות נפשינו הבא עלינו ועל כל ישראל אחינו יחיו לטובה ולברכה, הנני משתתף אהם עמם בהתועדותם הטובה אשר מי שהוא יחזור בעל פה או ילמוד בפנים איזה מאמר, ויקראו איזה שלחה, והנני מברכם, אותם ביחם וזרעם וזרע זרעם יחיו, מנפש ועד בשר.

אתענג לשמוע³ בפרטיות מהתועדותם הטובה, והעולה על כולנה מהחלטות הטובות בקביעות עתים לתורה הנגליח ודא"ח ברבים, ולחזק דרכי החסידים באהבת רעים².

ידידם החפץ טובם והצלחתם בגשמיות וברוחניות, המברכם יוסף יצחק

מאמר כ"ק אדמו"ר על חג הגאולה (הקצרות)

ב"ה.

ליום חג הגאולה י"ט כסלו הבע"ל, אנו מעתיקים ללה"ק, מגילת י"ט כסלו עם איזה הוספות ושינויים קלים. החוברת - באידיש- נדפסה בפעם הראשונה בשנת חצר"ת באטבוצק, פוילין, ובפעם שני' בשנת תש"ב בכרוקלין, נ.י. בארצה"ב.

המערכת.

ידוע ומפורסם מנהג חסידי חב"ד, אשר בכל התועדות י"ט כסלו כשמתאספים יחד לחוג את חג החגים יום גאולת רבינו הגדול, מנהיג ישראל ומחולל שיטת חב"ד, הנודע בשם: אדמו"ר הזקן, הרב מליאדי בעל השו"ע והתניא, מספרים אדות מהלך המאורע של המאסר והגאולה.

בעת האחרונה הנה מסכות לסכות שונות, נפסק מנהג טוב זה בהרבה מקומות, וכדי לחדש ולחזק אותו מדפיסים אנו בחוברת הנוכחית פרשת י"ט כסלו באופן קיצורי. והוא ליקוט משיחותיו וסיפוריו של כ"ק אדמו"ר רבי יוסף יצחק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מליובאוויטש ובשעתו הוגה על ידו.

כדי לפרסם נס הגאולה נכון להודיע מקודם ברבים, אשר ביום חג הגאולה י"ט כסלו הבע"ל, בעת ההתועדות, יקראו חוברת זו ויבואו לשמוע אותה. ובתור בעל הקריאה יבחרו אדם חשוב בשפת חלקות, ואשר טרם יקראה ברבים יעבור עלי' בינו לבין עצמו, כדי שיוכל אח"כ לקרותה בשפה ברורה ובלשון צחה.

מפרסמים אנו ג"כ בזה מכתב כ"ק אדמו"ר (מהוריי"ץ) זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מליובאוויטש שנשלח בשעתו - בשנת תרצ"ז - לכללות אנ"ש חסידי חב"ד לחג הגאולה י"ט כסלו.

מערכת "אוצר החסידים"

ב"ה בראשון לחדש הגאולה.

כסלו תרצ"ז. אטוואצק.

אל ידידינו אנ"ש די בכל אתר

ואתר ד' עליהם יחיו.

שלום וברכה!

לקראת חג גאולתינו ופדות נפשינו הבא עלינו ועל כל ישראל אחינו יחיו לטובה ולברכה, הנני משתתף אתם עמם בהתועדותם הטובה, אשר מי שהוא יחזור בעל פה או ילמוד בפנים איזה מאמר, ויקראו איזה שיחה, והנני מברכם, אותם ביתם וזרעם וזרע זרעם יחיו, מנפש ועד בשר.

אתענג לשמוע בפרטיות מהתועדותם הטובה, והעולה על כולנה מהחלטות הטובות בקביעות עתים לתורה הנגלית ודא"ח ברבים, ולחזק דרכי החסידים באהבת רעים.

ידידם החפץ טובם והצלחתם

בגשמיות וברוחניות. המברכם

יוסף יצחק

הוראת כ"ק אדמו"ר למדפיסים: תמונת רבינו הזקן (להעתיק מחוברת עסקנות ציבורית)

תשורה משמחת נישואין של שלום דוב בער וחי' מושקא שוחאט

חג הגאולה יו"ד ט"ו כסלו.

למקום
התקנה

י"ט כסלו הוא יום חג הגאולה של אדמו"ר הראשון מחסידי חב"ד. ביום הזה נגאל ממאסרן הקשה בעיר בירת רוסיא, היא פטרבורג, שנאמר בשביל יסדו והפצתו את תורת החסידות.
היום הזה י"ט בכסלו הוא יום משתה ושמחה לכל חלק גדול בישראל בכל מרחבי העולם. הוא יום טוב לכל חסידי חב"ד בכל העולם.
י"ט בכסלו הוא ג' כ"ו יום ההילולא של אדמו"ר, הרבי הגדול של תורת החסידות הכללית, הרב ר' דובער ממעזריטש הנודע בשם המגיד ממעזריטש (הלמירן המובהק של מורנו הבעל שם טוב נ"ע) שנסתלק ביום י"ט כסלו שנת תקל"ג.
כ"ק אדוננו מורנו ורבינו הגאון הצדיק ר' שניאור זלמן, מוסד ומחולל שיטת חסידות חב"ד נודע ומפורסם בתוככי בני ישראל בכמה שמות: בעל השולחן ערוך, בעל א/ החניא, הרב מליאדי, המגיד מליאזנע, ובין חסידי חב"ד בשם: אדמו"ר הזקן.

אדמו"ר הזקן נולד בשנת חק"ה בסביבות עיר ליאזני, עירה קטנה ברוסיא הלבנה, הסמוכה לעיר וויטבסק שהשייכה אז למדינת פולין.
זקני החסידים היו מספרים, ששמעו מפי הזקנים שבדורם, שהיו/אצל מורנו הבעל שם טוב נ"ע, אשר בעת שאדמו"ר הזקן היה נער בן שלש שנים אמר פעם הבעש"ט להלמירין, כי נשמה גדולה ירדה לעולמנו, שמו שניאור - שני אורות, הוא יאיר בתורת הנגלה ובתורת הנסתר.
עד היותו לבן עשר - אחד עשרה שנה למד אצל לומדים גדולים מפורסמים ובאתרונה אצל הגאון ר' ישכר דוב מקאבילניק, הנודע בשם "המגיד מליובאוויטש".
בהיותו בן י"ב שנה הודיע הגאון ר' ישכר דוב לאבי אדמו"ר הזקן ר' ברוך אשר בנו העילוי אינו זקוק עוד למלמדים, ואשר הוא ר' ישכר דוב אינו יכול עוד ללמד עמו. כשהגיע לעונה הבר מצוה הטהירו אותו בשם: החכם המופלא חנא ופליג, וגדולי הגאונים שבסביבת מחנו שיבחו אותו למאד.
שנים אחדות הוא לומד בשקידה עצומה, בהיותו בן חמש עשרה שנה לקחו הגביר ר' יהודא ליב סג"ל מוויטבסק לחנן לבתו והבטיח לו הספקת כל פרנסתו עולמית, בכדי שיוכל ללמוד תורה במנוחה ובשקידה.

בעה התיא נחפשת בעולם שמע הרב המגיד ממעזריטש, עירה קטנה בפלך וואהלין. אדמו"ר הזקן, בהיותו כבר גדול בתורה חשקה נפשו לחקור אחרי דרכי עבודת ה' ואחרי לקחו רשות מזוגתו הרבנית כחה את רגליו ללכה רגלי - מוויטבסק למעזריטש, מרחק רב למאד.
בבואו למעזריטש ובהסתכלו בהנהגותיו של המגיד ממעזריטש אופן לימודו עם הלמירין והדריכו אותם בעבודת הבורא - על פי תורת החסידות, שקיבל מפי מורו הבעש"ט נ"ע - נחפעל במאד מהגאונות שלו, הן בתורה הנגלית והן בתורת הנסתר, והחליט להשאיר שם ליפק לקח מפיו.
המגיד ממעזריטש הכיר מיד את גודל ערכו של הלמירין החדש שבא ממדינת ליטא והחחיל לקרבו מאד גם סירר, אשר בנו יתירו ר' אברהם הנודע בשם: ר' אברהם המלאך ילמוד עם אדמו"ר הזקן חסידות ואדמו"ר הזקן ילמד עם בנו נגלה. בימים מועטים נעשה אדמו"ר הזקן חסיד נלהב של הבעש"ט ותורת החסידות ושל המגיד ממעזריטש.
אחרי שהותו משך זמן במעזריטש שב אדמו"ר הזקן לביתו לוויטבסק, ובהלכו חזרה ועברו דרך קיבוצים ומושבות יהודים, הנה בכל מקום בואו סיפר ופרסם ע"ד הפלאה מורו ורבו המגיד ממעזריטש - גאונותו בתורה ודרכו המיוחדת בעבודת הבורא.
כעבור שנים אחדות הציעו לו המגידות בליאזני, ואדמו"ר הזקן נענה לבקשתו והעתיק מושבו, יתר עם ב"ב, לעיר ליאזני.
בחוגים הרחבים של גאונים מדינת ליטא, אשר שיטת החסידות בעלת היתה מנורה להם ולא הכירו את הרב טוב הספון בה לכלל ישראל, הנה הדרך החדש שהביא אדמו"ר הזקן ממעזריטש לא מצא חן בעיניהם. אמנם מתחלה היתה ההתנגדות רק מצד היהודים בעצמם, אבל לא עירבו בזה את הממשלה.

אשר היה זה יום חג הגאולה של אדמו"ר הראשון מחסידי חב"ד. ביום הזה נגאל ממאסרן הקשה בעיר בירת רוסיא, היא פטרבורג, שנאמר בשביל יסדו והפצתו את תורת החסידות. היום הזה י"ט בכסלו הוא יום משתה ושמחה לכל חלק גדול בישראל בכל מרחבי העולם. הוא יום טוב לכל חסידי חב"ד בכל העולם. י"ט בכסלו הוא ג' כ"ו יום ההילולא של אדמו"ר, הרבי הגדול של תורת החסידות הכללית, הרב ר' דובער ממעזריטש הנודע בשם המגיד ממעזריטש (הלמירן המובהק של מורנו הבעל שם טוב נ"ע) שנסתלק ביום י"ט כסלו שנת תקל"ג. כ"ק אדוננו מורנו ורבינו הגאון הצדיק ר' שניאור זלמן, מוסד ומחולל שיטת חסידות חב"ד נודע ומפורסם בתוככי בני ישראל בכמה שמות: בעל השולחן ערוך, בעל החניא, הרב מליאדי, המגיד מליאזנע, ובין חסידי חב"ד בשם: אדמו"ר הזקן.

יום ב' דראש-חודש כסלו ה'תש"ע

חג הגאולה יו"ד טי"ת כסלו.

י"ט כסלו הוא יום חג הגאולה של אדמו"ר הראשון מחסידי חב"ד. ביום הזה - בשנת ה'תקנ"ט נגאל ממאסרו הקשה בעיר בירת רוסיה, היא פטרבורג, שנאסר בשביל יסדו והפצתו את תורת החסידות.

היום הזה - י"ט בכסלו - הוא יום משתה ושמחה לחלק גדול מישאל בכל מרחבי תבל. יום טוב הוא לחסידי חב"ד בכל העולם.

י"ט בכסלו הוא גם יום ההילולא של אדמו"ר, הרבי הגדול של תורת החסידות הכללית, הרב ר' דובער ממעזריטש - הנודע בשם המגיד ממעזריטש - (תלמידו המובהק של מורנו הבעל שם טוב נ"ע) שנסתלק ביום י"ט כסלו שנת תקל"ג.

* * *

כ"ק אדוננו מורנו ורבנו הגאון הצדיק ר' שניאור זלמן, מיסד ומחולל שיטת חסידות חב"ד נודע ומפורסם בתוככי בני ישראל בכמה שמות: בעל השולחן ערוך, בעל התניא, הרב מליאדי, הרב מליאזנע, ובין חסידי חב"ד בשם: אדמו"ר הזקן.

אדמו"ר הזקן נולד ביום ח' אלול בשנת תק"ה בסביבות עיר ליאזני, עיירה קטנה ברוסיה הלבנה, הסמוכה לעיר וויטבסק שהשתייכה אז למדינת פולין.

זקני החסידים היו מספרים, ששמעו מפי הזקנים שבדורם, שהיו אצל מורנו הבעל שם טוב נ"ע, אשר בעת שאדמו"ר הזקן הי' נער בן שלש שנים אמר פעם הבעש"ט לתלמידיו, כי נשמה גדולה ירדה לעולמנו, שמו שניאור - שני אור - שני אורות, הוא יאיר בתורת הנגלה ובתורת הנסתר.

עד היותו לבן עשר - אחד עשרה שנה למד אצל לומדים גדולים ומפורסמים ובאחרונה אצל הגאון ר' ישכר דוב מקאבילניק הנודע בשם "המגיד מליובאוויטש". בהיותו בן י"ב שנה הודיע הגאון ר' ישכר דוב לאבי אדמו"ר הזקן - ר' ברוך - אשר בנו העילוי אינו זקוק עוד למלמדים, ואשר הוא - ר' ישכר דוב - אינו יכול עוד ללמוד עמו.

כשהגיע לעונת הבר מצוה הכתירו אותו בשם: החכם המופלא תנא ופליג, וגדולי הגאונים שבסביבת מחנו שיבחו אותו למאד. שנים רבות לומד הוא בשקידה עצומה למאד. בהיותו בן ח"י שנה גמיר לכולא תלמודא עם כל נושאי כליהם ספרי הראשונים והאחרונים לא הניח דבר גדול וכו'. ובשנת תקל"ז חזר כל על התלמוד עם כל הראשונים והאחרונים בפעם הששה עשר בעמידה כל זה נוסף על התמדתו הנפלאה בלימוד נסתר דאורייתא, עריכת השולחן ערוך, עסקנותו הציבורית, נסיעותיו המרובות וכו' וכו'.

* * *

בעת ההיא נתפשט בעולם שמע הרב המגיד ממעזריטש, עירה קטנה בפלך וואהלין.

אדמו"ר הזקן, בהיותו כבר גדול בתורה חשקה נפשו לחקור אחרי דרכי עבודת הוי' ואחרי לקחו רשות מזוגתו הרבנית כתת את רגליו ללכת - רגלי - מוויטבסק למעזריטש, מרחק רב למאד.

בבואו למעזריטש ובהסתכלו בהנהגותיו של המגיד ממעזריטש, אופן לימודו עם תלמידיו והדריכו אותם בעבודת הבורה - על פי תורת החסידות, שקיבל מפי מורו הבעש"ט נ"ע - נתפעל במאד מהגאונות שלו, הן בתורה הנגלית והן בתורת הנסתר, והחליט להשאר שם ליקח לקח מפיו.

המגיד ממעזריטש הכיר מיד את גודל ערכו של תלמידו החדש שבא ממדינת ליטא והתחיל לקרבו מאד. גם סידר, אשר בנו יחידו ר' אברהם - הנודע בשם: ר' אברהם המלאך - ילמוד עם אדמו"ר הזקן חסידות ואדמו"ר הזקן ילמוד עם בנו נגלה.

בימים מועטים נעשה אדמו"ר הזקן חסיד נלהב של תורת חסידות הבעש"ט ושל המגיד ממעזריטש.

אחרי שהותו משך זמן במעזריטש שב אדמו"ר הזקן לביתו לוויטבסק. בהלכו חזרה ועברו דרך קיבוצים ומושבות יהודים, הנה בכל מקום בואו סיפר ופרסם ע"ד הפלאות מורו ורבו המגיד ממעזריטש - גאונותו בתורה ודרכו המיוחדת בעבודת הבורה.

כעבור שנים אחדות הציעו לו המגידות בליאזני, ואדמו"ר הזקן נענה לבקשת עדת ליאזני והעתיק מושבו, יחד עם ב"ב, לשם.

* * *

בחוגים הרחבים של גאוני מדינת ליטא אשר שיטת החסידות היתה מוזרה להם ולא הכירו את הרב טוב הספון בה לכלל ישראל, הנה הדרך החדש שהביא אדמו"ר הזקן ממעזריטש לא מצא חן בעיניהם. אמנם מתחילה היתה ההתנגדות רק מצד היהודים בעצמם, אבל לא עירבו בזה את הממשלה.

בשנה תקל"ג בי"ט כסלו נפתח המגיד סמורטש, ומאז התגברה והתלקחה המחלוקת וההתנגדות לחסידים ביקר שאה וביהר עז, ~~שבתורה~~

[Handwritten signature]

בהכירו את המצב הרציני החלים אחד מזקני חסידים המגיד סמורטש, הרב הגאון הצדיק ר' מנחם מענדל מוויטבסק לנסוע יחד עם אדמו"ר הזקן להגאון הגר"א מוויילנא, שעמד בראש המלחמה נגד חסידים וחסידות, בכדי לבאר לו ולהסבירו את דרך החסידות. אבל בבואם לוויילנא לא רצה הגאון ~~לסבור~~ בשום אופן ~~לסבור~~ ולא הועילו בזה ~~הבקשות~~ והתפצרות של נכבדי ווילנא, אשר השתדלו אצל הגאון שיקבל את האורחים החשובים להתוכח עמם ולעשות גמר להמחלוקת. וההתנגדות נגד החסידים וחסידות נמשכה בכל חריפותה וחקפה.

הרב הגאון הצדיק הרס"מ מוויטבסק, יחד עם עוד אחרים מהחלמידים המפורסמים של המגיד סמורטש בליטא (ביניהם ר' ישראל מפולוצק ור' אברהם מקאליסק) אשר כשל כח סבלונם לסבול עוד הרדיפות על חסידים וחסידות, נסעו לאה"ק ת"ו, ויחד עמם נסעו כמה מאות משפחות מהחסידים.

[Handwritten signature]

כ"ק אדמו"ר הזקן לקח את משפחתו יחד עם שלשת אחיו ומשפחותיהם וקרוביהם והצטרף עם קבוצת הנוסעים הנ"ל ל**ארץ ישראל**.

[Handwritten note]

אבל באמצע הדרך, בבואו לחקיר משהליב-פורדולסק, הנה אחרים ישוב הדעה עמוק ששה זמן ארוך, החלים אדמו"ר הזקן לשוב למדינת ליטא ולהחמסר להפצת תורת הבעל שם טוב ומורו ורבו הרב המגיד סמורטש בהוספת ביאוריו והסביריו העמוקים. בדרך חזרה משהליב-פורדולסק לליאונא, הנה בכל מקום בואו ~~התנגדות~~ קבלת פנים נהדרה ומקבל בהתלהבות מכל חוגי בני תורה, ואפילו מחוגי הסנגרים לחסידות. בכל מושב וקייבוץ שהתקב בדרך אמר תורה, והפליא באמרוותיו הק' את עולם הבני-תורה.

בשובו הביחה לליאונא מיסד אדמו"ר הזקן את שיטתו ~~המפורסמת~~ הנודעה בשם: תורה חסידות חב"ד (ר"ח: חכמה, בינה, דעה). ~~התורה~~ למטרה זו ~~התורה~~ ~~בליאונא~~ ואמנם ~~התורה~~ אברכים בני תורה בעלי כשרונות מצוינים והתחיל ללמוד עמם תורה חסידות עם ביאוריו הנפלאים.

[Handwritten note]

הסנגרים לחסידות התחילו לשוב את מלחמתם נגד החסידים, אמנם בראותם כי יעדת החסידים בליטא מתגדלת מיום ליום ואשתתרות החסידות ודרכי הנהגת החסידים מהפשימים ביותר וחודרים להישובים והקייבוצים ~~התורה~~ ~~התורה~~ היתודים הגדולים והקטנים, במדינת ליטא, הנה בעל כרחם התנגדותם נחלשה ~~התורה~~ ~~התורה~~ חלף ועבר משך זמן של עשרים שנה. במשך העה הזאת הנועה חסידות חב"ד בליטא עשתה פרי רב והתקדמה גדולה, והרדיפות מצד הסנגרים נחמצמש ונחקטנש.

בשנה תקנ"ח נפתח הגאון הגר"א מוויילנא. ההסתלקות של הגאון שהי' מפורטם בכל העולם ~~התורה~~ רושם ~~התורה~~ אבל זיגון בכל חוגי בני תורה, מבלי הברל מפלגה, אם חסידים או מהנגדים. אבל לדאבון, אנשים ~~התורה~~ ובני בליעל השחמשו במצב הרוחות אז בשביל להדש את המלחמה נגד החסידות והחסידים ובהרו בועד מיוחד שהפקידו יהי' לנהל ולסדר אופני המלחמה.

הועד ידע והכיר למדי, אשר תרכילוה ולה"ר על החסידים בין היהודים לא יועיל כי כבר נחפרטמו החסידים ליראי אלקים, מהדרים במצוות ובעלי צדקה וסדרות טובות, ועל כן החלים הועד הנוכל, לנהל את המלחמה בדרך ~~התורה~~ של "מסירה". לא רק להממשלה המקומית בערי ליטא, אלא גם להממשלה המרכזית, שהייתה אז בפטרבורג עיר הבירה של רוסיא הצארית.

[Handwritten signature]

אחת ההדרכות שהנהיג אדמו"ר הזקן הייתה, אשר כל אחד מהחסידים ישחתף בהתוקח המשפחות שנסעו לארץ ישראל ועסקן שם בתורה ועבודת ה'. ~~התורה~~ למטרה זו יסד אדמו"ר הזקן את הכולל חב"ד, אשר חלק בין הלומדי תורה באה"ק ת"ו, את הכספים שחסידים חב"ד בחו"ל שלחו להכולל.

בשנת תקל"ג ב"ט כסלו נסתלק המגיד ממעזריטש, ומאז התגברה והתלקחה המחלוקת וההתנגדות לחסידים ביתר שאת וביתר עז.

בהכירו את המצב הרציני החליט אחד מזקני תלמידי המגיד ממעזריטש, הרב הגאון הצדיק ר' מנחם מענדל מוויטבסק לנסוע יחד עם אדמו"ר הזקן להגאון -הגר"א- מוילנא, שעמד בראש המלחמה נגד חסידים וחסידות, בכדי לבאר לו ולהסבירו את דרך החסידות.

אבל כבואם לווילנא לא רצה הגאון בשום אופן להפגש אתם, ולא הועילו בזה הבקשות וההפצרות של נכבדי ווילנא, אשר השתדלו אצל הגאון שיקבל את האורחים החשובים להתוכח עמם ולעשות גמר להמחלוקת. - וההתנגדות נגד החסידים וחסידות נמשכה בכל חריפותה ותקפה.

הרב הגאון הצדיק הרמ"מ מוויטבסק, יחד עם עוד אחדים מהתלמידים המפורסמים של המגיד ממעזריטש בליטא (ביניהם ר' ישראל מפולוצק ור' אברהם מקאליסק) אשר כשל כח סבלונם לסבול עוד הרדיפות על חסידים וחסידות, נסעו לאה"ק ת"ו, ויחד עמם נסעו כמה מאות משפחות מהחסידים.

* * *

כ"ק אדמו"ר הזקן לקח את משפחתו יחד עם שלשת אחיו ומשפחותיהם וקרוביהם והצטרף עם קבוצת הנוסעים הנ"ל ארצה ישראל.

אבל באמצע הדרך, בבואו להעיר מוהליב-פודולסק, הנה אחרי ישוב הדעת עמוק ששהה זמן ארוך, החליט אדמו"ר הזקן לשוב למדינת ליטא ולהתמסר להפצת תורת הבעל שם טוב ומורו ורבו המגיד ממעזריטש בהוספת ביאוריו והסביריו העמוקים.

בדרכו חזרה ממוהליב-פודולסק לליאזני, הנה בכל מקום בואו ערכו בשבילו קבלת פנים נהדרה ומתקבל בהתלהבות מכל חוגי בני תורה, ואפילו מחוגי המנגדים לחסידות. בכל מושב וקיבוץ שמתעכב בדרכו אמר תורה, והפליא באמרותיו הק' את עולם הבני-תורה.

בשובו הביתה לליאזני סיפר אדמו"ר הזקן את שיטתו הנודעה בשם: תורת חסידות חב"ד (ר"ת: חכמה, בינה, דעת), ומתחיל בהפצתה.

למטרה זו חזר ויסד בליאזני ישיבה הידועה בדברי ימי חסידות חב"ד בשם: חדר א, חדר ב, חדר ג. נתקבלו להישיבה אברכים בני תורה בעלי כשרונות מצוינים והתחיל ללמוד עמם תורת החסידות עם ביאוריו הנפלאים.

* * *

המנגדים לחסידות התחילו שוב את מלחמתם נגד החסידים. אמנם בראותם כי עדת החסידים בליטא מתגדלת מיום ליום ואשר תורת החסידות ודרכי החסידות ודרכי הנהגת החסידים מתפשטים ביותר וחודרים להישובים והקיבוצים היהודים הגדולים והקטנים גם במדינת ליטא, הנה בעל כרחם התנגדותם נחלשה.

חלף ועבר משך זמן של עשרים שנה. במשך העת הזאת תנועת חסידות חב"ד בליטא עשתה פרי והתקדמות גדולה, והרדיפות מצד המנגדים נתצמצם ונתקטן.

בשנת תקנ"ח נסתלק הגאון -הגר"א- מוילנא. ההסתלקות של הגאון שהי' מפורסם בכל העולם עשתה רושם אבל ויגון בכל חוגי בני תורה, מבלי הבדל מפלגה, אם חסידים או מתנגדים.

אבל לדאבונו, אנשים רעים ובני בליעל השתמשו במצב הרוחות אז בשביל לחדש את המלחמה נגד החסידות והחסידים ובחרו בועד מיוחד שתפקידו יהי' לנהל ולסדר אופני המלחמה.

הועד ידע והכיר למדי אשר הרכילות ולה"ר על החסידים בין היהודים לא יועיל כי כבר נתפרסמו החסידים ליראי אלקים, מהדרים במצוות ובעלי צדקה ומידות טובות, ועל כן החליט הועד הנוכל, לנהל את המלחמה בדרך של "מסירה למלכות", לא רק להממשלה המקומית בערי ליטא, אלא גם להממשלה המרכזית, שהיתה אז בפטרבורג עיר הבירה של רוסיה הצארית.

* * *

אחת ההדרכות שהנהיג אדמו"ר הזקן היתה, אשר כל אחד מהחסידים ישתתף בהחזקת המשפחות שנסעו לארץ ישראל ועסקו שם בתורה ועבודת ה'.

למטרה זו יסד אדמו"ר הזקן את ה"כולל חב"ד" אשר חלק בין הלומדי תורה באה"ק ת"ו, את הכספים שחסידים חב"ד בחו"ל שלחו להכולל.

המלשינים השתמשו בעובדה זו בתור חומר למלשינות להממשלה המרכזית בפטרבורג באמרו אשר אדמו"ר הזקן הוא מורד במלכות, כי שולח הוא סכומים גדולים למדינה אחרת (הטורקית, שהיתה אז המושלת באה"ק ת"ו) וגם הוסיפו בהטעמה לחזק דברי מלשינותם, כי בדרושו הרבים אומר - אדמו"ר הזקן - שמלכות איננה ולא כלום, ספירת המלכות היא ספירה אחרונה, ספירת המלכות לית לה מגרמה כלום* וכדומה, בקצרה: שמלכות היא ענין היותר נמוך.

זה הי' החומר העיקרי של המלשינות, לבד הרבה מלשינות קטני הערך. והדגישו במכתב "המסירה" אשר אין לסמוך על הממשלה המקומית, רק שהממשלה המרכזית תקח את הדבר בידה, לאסור את אדמו"ר הזקן ולהביאו למשפט לפטרבורג. על ידי זה יזמו המלשינים להפטר בבת אחת ובחדא מחתא מאדמו"ר הזקן ומכל תנועת החסידות, היל"ת.

* * *

המלשינות הצליחה ובחול המועד סוכות שנת תקנ"ט בא פתאום לליאזני שר צבאי בלויית קבוצת שוטרים מזוינים לאסור את אדמו"ר הזקן ולהביאו לפטרבורג.

אדמו"ר הזקן בחפצו להתיישב בינו לבין עצמו במצבו שנתהווה אז, יצא מביתו - דרך דלת מאחורי חדרו - החוצה לשדה הסמוך.

הגינרל בהכירו את המצב על אתר לא רצה להפריע את ימי החג, השאיר אחדים מאנשיו במקום והוא בעצמו נסע מהעיר.

האדמו"ר החליט בינתיים מה לעשות אם יבואו עוד הפעם לאסרו, ואמר למקורביו שגמר בלבו לקבל הכל לטובה.

עברו ימי שמיני עצרת ושמחת תורה, החסידים היו בהתמרמרות גדולה. באסרו חג בבקר - חל ביום ה' לשבוע - כבר נוגע להחסידים מהערים הסמוכות: וויטבסק, רודניא, קאליסק, ליאדי, יאנאוויטש, דובראוני ועוד מהמאורע המעציב, אשר בחוה"מ"ס העבר בא שר לליאזני לאסור את האדמו"ר ולע"ע נסע משם.

* * *

אדמו"ר הזקן בהיותו מסדר ומצביא נפלא, פרסם - באסרו חג בבקר - מכתב כללי לעדת חסידי חב"ד, אשר בו הוא מזהיר את חסידי ומקושריו, שיתחזקו בתקוה ובטחון גמור בהשי"ת ובזכות רבותינו הקדושים. ואם בהכרח יהי' לסבול הוא לוקח זאת על עצמו.

עתה - כתב אדמו"ר הזקן במכתבו - מבין הוא את הרמז שרמז לו לפני שנים רבות מורו ורבו המגיד ממזריטש, אשר יהי' מוכרח לסבול ויעברו עליו זמנים קשים, והוא מזהיר את החסידים באזהרה גדולה אשר, יהי' מה שיהי', יתנהגו בשקט ובמנוחה נגד המנגדים.

את זקני החסידים הוא מזהיר - במכתבו - שיפקחו וישגיחו על הצעירים, ואת החסידים הצעירים מזהיר שיהיו במשמעת הראוי' לזקני החסידים.

מהמכתב הכללי הזה עשו מיד העתקות במספר מרובה ושלחו אותו ע"י שלוחים מיוחדים לכל חסידי חב"ד בעיירות הקרובות והרחוקות.

* * *

בשעה מאוחרת בליל אסרו חג נודע אשר השלוחים לאסור את האדמו"ר באו עוד הפעם לליאזני. לקחת את אדמו"ר הזקן ולהובילו לפטרבורג.

השר ציוה להכניס את האדמו"ר להמרכבה השחורה, שהיתה מיוחדת להוביל מורדים במלכות, ובשמירה חמורה של שוטרים מזוינים נסעה המרכבה בכביש ההולך לפטרבורג דרך הערים וויטבסק - נעוול.

למחרת, ביום השישי, שש שעות לפני הדלקת הנרות, לא רצה אדמו"ר הזקן לנסוע הלאה וביקש את הגינרל שיפסיקו את מסעם עד אחרי ש"ק. וכאשר הגינרל לא רצה למלאות מבוקשו נשברו צירי המרכבה. הגינרל ציוה לאנשיו להביא אומנים מהכפר הסמוך לתקן את הצירים. אבל כאשר תקנו את הצירים נפל פתאום אחד מהסוסים ומת. הביאו אז סוס אחר מהכפר, אבל הסוסים לא יכלו להזיז את המרכבה ממקומה. אז הבין הגינרל את אשר לפניו והציע לאדמו"ר הזקן לנסוע עכ"פ אל הכפר הסמוך.

* ענינים מתורת הקבלה המתבארים בארוכה בתורת חסידות החב"ד.

תשורה משמחת נישואין של שלום דוב בער וח' מושקא שוחאט

האדמו"ר לא הסכים לשום נסיעה איזו שהיא, רק צינה לנסות את המרכבה מהכביש הרחב הצדה ושמה שבת את הש"ק. זה הי' ב' או ג' קילומטר מהישוב סעליבא-רודניא סמוך לעיר נעוול, פלך וויטבסק. והחסידים מנעוול ידעו שהי' חתונה במקום ששם שבת אדמו"ר הזקן, בדרכו לפטרבורג.

בבואם לפטרבורג אסרו את האדמו"ר הזקן במשטר היותר בכית האסורים במבצר "פטרובלסקי". יותר משבעה שבועות - נ"ג ימים - הי' אדמו"ר הזקן תפוס במאסו. ומהם-שלשה שבועות הראשונים- ישב ב"מאסו יחידי" המיוחד למורדי במלכות. ועידה מיוחדת עיבדה את חומר האשמה נגד האדמו"ר הזקן, והדרישה וחקירה התקיימו בהשגחה של שמירה מזוינה, ע"י חוקר ורוש סודי. סכנה גדולה היתה מרחפת על אדמו"ר הזקן, כי נאשם בתור מורד במלכות, ואשר מתכוון הוא - כפי שכתבו המלשינים ב"המסירה" - להכריז עצמו מלך בישראל וללכת בראש חיל מישראל לכבוש את ארץ ישראל. אשמה אשר ענשם הוא משפט מות. שרי מלוכה שונים בקרו לפעמים חכופות את אדמו"ר הזקן במאסו, בחפצם להכיר את האיש המלא-עוז המורד במלכות האדירה והחזקה של משינת רוסיא, ובלאו לידי הכרה, כי אדמו"ר איש אלקים קדוש הוא, בעל מדעים ממדריגה גבוה, ולא פושע במלכות. וביום י"ט כסלו שנת תקנ"ט, לעת המנחה, הודיעו לאדמו"ר הזקן כי חפשי הוא.

במהירות-ברק התפשטה הידיעה אשר האדמו"ר יצא לחפשי, והחסידים אשר בפטרבורג החאספו לחכות על רבם בבית אחד החסידים המפורסמים שבעיר. השמחה של החסידים וההפגנה הפומבית של חתונה החסידים ברחובות עיר פטרבורג היתה סוערת ושואנת. בכל זאת החזיקו החסידים את עצמם מלנגוד בכבוד מנגדיהם אף במלצם. זכרו את דברי רבם אודות זה, והי' להם לחוק. ידעו אשר האדמו"ר חפץ בשלום למרות כל העינויים והיסורים שסבל. מיד אחרי החופש כתב אדמו"ר הזקן להחסידים מכתב כללי, אשר בו הוא מבאר אשר כל חסד וחסד אשר הקב"ה עושה לאדם צריך למקדושת להיות שפל רוח ועניו יותר. ומזהירו את החסידים להתייחס בטוב אל המנגדים, בחקפה, אשר סג"ס הם יכירו את האמת.

חג הגאולה י"ט כסלו הוא יום טוב של מסירות נפש על תורת החסידות, מסירות נפש על מדות טובות, אחדות, אהבה ואהבה, שלום וריעות. י"ט כסלו הוא יום של חתונה של המאה החדשים ושל מרחבי תבל חוגגים את חג הגאולה של אדמו"ר הזקן. חסידיו חב"ד צריך להיות חקוק בזכרונם, אשר רבנו הגדול והקדוש השאיר לנו ירושה קדושה זוהי תורת החסידות ומתנה גדולה ומקדושה של מדות חסידיות. אדמו"ר הזקן ואחריו כל רבותינו הקדושים נשיא חב"ד ותורת החסידות דורשים, אשר כל השייכים אליהם יהיו כמשפחה אחת, כל אחד יתעניין בטובת חב"ד ויעזור בכל מאי דאפשר. בעת הקשה בחומר וברוח הדעת, אשר כל אחינו בני ישראל חייבים להיות, החובה מוטלת על כל אלו להתאחד בדעה אחת ובלב אחד בהחזקת הדת, בהחזקת מצב הרוחני ע"י יסוד שיעורי לימוד, בפרט ללמוד המאמרים הק' של רבותינו הק'. הזכות הגדול והבלי גבולי של רבינו הגדול והקדוש, בעל השמחה, זכות שאו הרביים והצדיקים יגן עלינו ועל כל ישראל, אשר השי"ת ירחם עלינו בתוך כלל ישראל וישלח לנו גואל צדקנו ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ ויוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה במהרה בימינו, אמן.

121. נודע בשם: קטנתי - ע"ש חתונה - תחלת המכתב - ונדפס באג"ק של ס' חתונה סי' 1. חב"ד וכל הנלוים עליהם וכל אלו אשר שם רבינו הזקן יקר להם, צריך הגהה זו: צריכה להיות בפנים במקום המסומן.

יום ב' דראש-חודש כסלו ה'תש"ע

האדמו"ר לא הסכים לשום נסיעה איזה שהיא, רק הרשה לנטות את המרכבה מהכביש הרחב הצדה ושמה שבת את הש"ק.
- מקום שביתה זה הי' ב' או ג' קילומטר מהישוב סעליבא-רודניא סמוך לעיר נעוול, פלך וויטבסק והחסידיים מנעוול היו מראים את המקום ששם שבת אדמו"ר הזקן.

* * *

בבואם לפטרבורג אסרו את אדמו"ר הזקן במאסר היותר חמור אשר בבית האסורים במבצר "פטרופבלבסקי".
יותר משבעה שבועות -נ"ג ימים- הי' אדמו"ר הזקן תפוס במאסר. ומהם -שלשה שבועות הראשונים- ישב ב"מאסר יחיד" המיוחד למורדי במלכות.

ועידה מיוחדת עיבדה את חומר האשמה נגד אדמו"ר הזקן, והדרישה וחקירה התקיימו בהשגחה של שמירה מזוינה, ע"י חוקר ודורש סודי.

סכנה גדולה היתה מרחפת על אדמו"ר הזקן, כי נאשם בתור מורד במלכות, ואשר מתכוון הוא -כפי שכתבו המלשינים ב"המסירה"- להכריז עצמו מלך בישראל וללכת בראש חיל מישראל לכבוש את ארץ הקדושה ת"ו. אשמות אשר ענשם הוא משפט מות.

שרי מלוכה שונים בקרו לפעמים תכופות את אדמו"ר הזקן במאסרו, בחפצם להכיר את האיש המלא-עוז במלכות האדירה והחזקה של מדינת רוסיה, וסוף סוף באו לידי הכרה, כי אדמו"ר איש אלקים קדוש הוא, בעל מדעים ממדריגה גבוה ונעלית ביותר, ולא פושע במלכות.

וביום י"ט כסלו שנת תקנ"ט, לעת המנחה, הודיעו לאדמו"ר הזקן כי חפשי הוא.

* * *

במהירות-ברק התפשטה הידיעה אשר האדמו"ר יצא לחפשי, והחסידיים אשר בפטרבורג התאספו לחכות על רבם בבית אחד החסידיים המפורסמים שבעיר.

השמחה של החסידיים וההפגנה הפומבית שלהם ברחובות עיר פטרבורג היתה סוערת ושואנת. בכל זאת התאפקו החסידיים ולא נגעו בכבוד מנגדיהם אף בדבור, כי זכרו את דברי רבם אודות זה, ידעו אשר האדמו"ר חפץ בשלום למרות כל העינויים והיסורים שסבל, והי' להם לחוק.

מיד אחרי החופש כתב אדמו"ר הזקן להחסידיים מכתב כללי נודע בשם קטנתי -ע"ש תחלת המכתב- ונדפס לקמן בהוספה ג. אשר בו הוא מבאר "שבכל חסד וחסד שהקב"ה עושה לאדם צריך להיות שפל רוח במאד". ומזהיר את החסידיים להתייחס בטוב את המנגדים, בתקוה, אשר "כולי האי ואולי יתן ה' בלב אחיהם כמים הפנים וגו'" וגם הם יכירו את האמת.

* * *

ביום י"ט כסלו של שנה זו מתמלאים מאה שנה וחמישים ושלש שנה אשר חסידי חב"ד בכל מרחבי תבל חוגגים את חג הגאולה של אדמו"ר הזקן.

חג הגאולה י"ט כסלו הוא יום טוב של מסירות נפש על תורת החסידות, מסירות נפש על מדות טובות, אחדות, אהבה ואחוה, שלום וריעות.

חסידי חב"ד וכל הנלוים עליהם וכל אלו אשר שם רבינו הזקן יקר להם, צריך להיחות חקוק בזכרונם, אשר רבנו הגדול והקדוש השאיר לנו ירושה קדושה זו תורת החסידות ומתנה גדולה וקדושה אלו מדות חסידיות.

אדמו"ר הזקן ואחריו כל רבותינו הקדושים נשיאי חב"ד ותורת החסידות דורשים, אשר כל השייכים אליהם יהיו כמשפחה אחת, כל אחד יתעניין בטובת חברו ויעזור לו בכל מאי דאפשר.

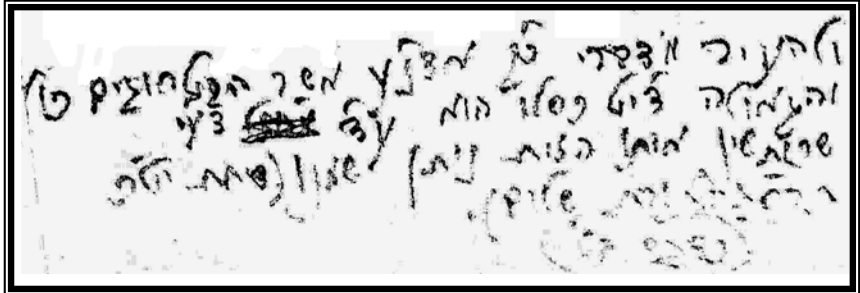
חזקות והחובה מוטלת על כל אלו להתאחד בדעה אחת ובלב אחד בהחזקת הדת, בהחזקת מצב הרוחני ע"י יסוד שיעורי לימוד בפרט וביחוד ללמוד המאמרים הק' של רבותינו הק'.

הזכות הגדול והבלי גבולי של רבינו הגדול והקדוש, בעל השמחה, וזכות שאר הרביים והצדיקים יגן עלינו ועל כל ישראל, אשר השי"ת ירחם עלינו בתוך כל ישראל וישלח לנו גואל צדקנו ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ ויוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה במהרה בימינו, אמן.

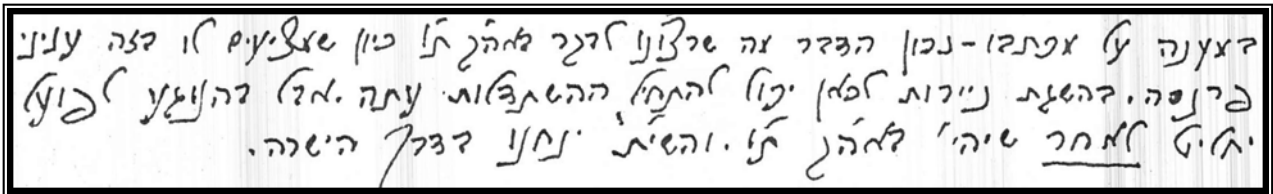
מדור כתבי-יד-קודש

א. ענינו של י"ט כסלו

ולהעיר מדברי כ"ק אדנ"ע אשר הקטרוגים כו' והגאולה די"ט כסלו הוא ע"ד דע"י שכותשין אותו הזית ניתן שמנו (שיחת יט"כ תרס"ג - נדפס בס' תורת שלום).

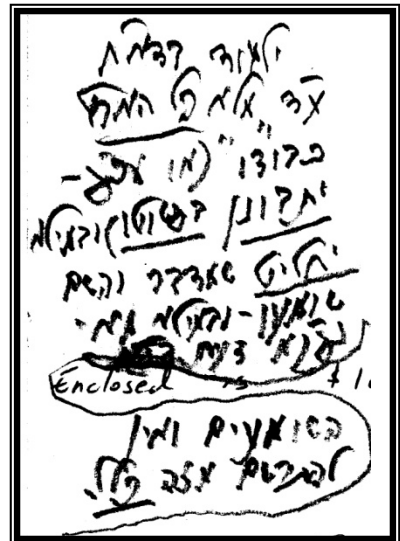
ב. ביקור בארה"ק למטרות פרנסה

במענה על מכתבו - נכון הדבר מה שרצונו לבקר באה"ק ת"ו כיון שמציעים לו בזה עניני פרנסה, בהשגת ניירות לכאן יכול להתחיל ההשתדלות עתה. אבל בהנוגע לפועל יחליט לאחר שיהי' באה"ק ת"ו. והשי"ת ינחנו בדרך הישרה.

ג. יחליט שמדבר והשם שומעו

ילמוד בדא"ח ע"ד "מלא כל הארץ כבודו" (או עכ"פ - יתבונן בפשוטו) ובמילא יחליט שמדבר והשם שומעו - ובמילא אין נפק"מ דעת השומעים ואין להתרשם מזה כלל.

ד. כוונת התקיעות מהבעש"ט

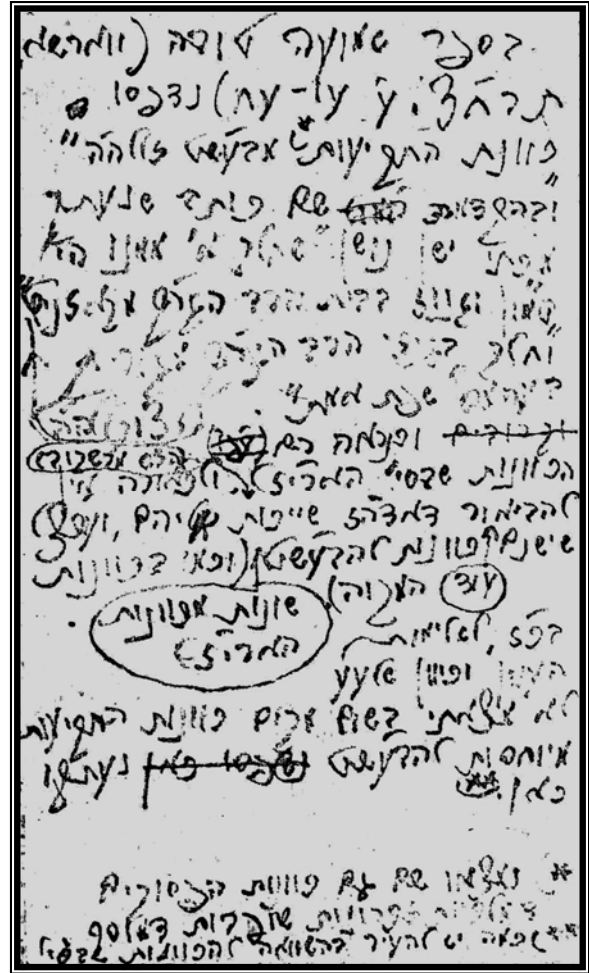
בספר שמועה טובה (ווארשא תרח"צ. ע' עו-עח) נדפסו "כוונת התקיעות* מבעש"ט זללה"ה" ובהקדמה שם כותב שנעתק מ"כת"י ישן נושן" שחלק א' ממנו הי' "טמון וגנוז בבית הרב הגה"ק מקאזניץ זצוקללה"ה וחלק בגנזי הרב הגה"ק מגור זצוקללה"ה בעהמ"ס שפת אמת".

וכנראה הם הכוונות שבסי' האריז"ל (הר"ש מרשקוב). ולכאורה אין להביאור דאדה"ז שייכות אליהם, ועכצ"ל שישנם עוד כוונות להבעש"ט שונות מכוונות האריז"ל (וכמו בכוונות המקוה).

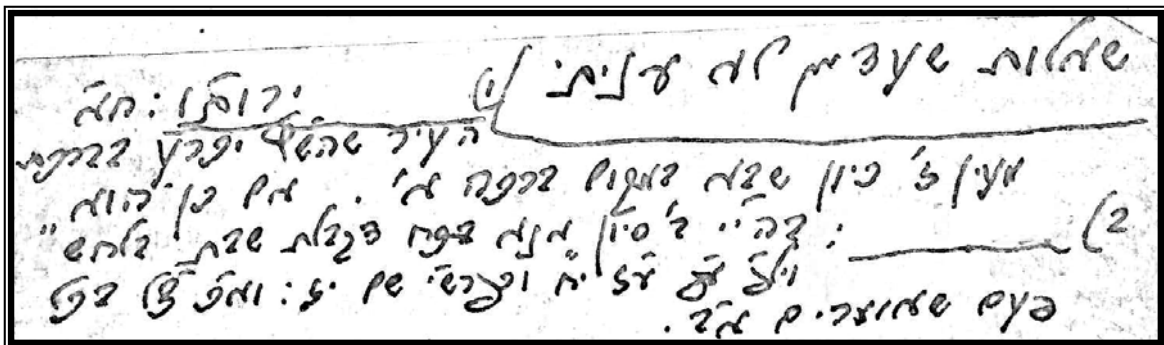
בכ"ז לשלימות הענין וכיוון שלע"ע לא מצאתי בשום מקום כוונות התקיעות מיוחדות להבעש"ט נעתקו כאן**.

(* נמצאו שם גם כוונות הפסוקים דמלכיות זכרונות שופרות דמוסף.

** כמה יש להעיר בהשוואה להכוונות שבסי'

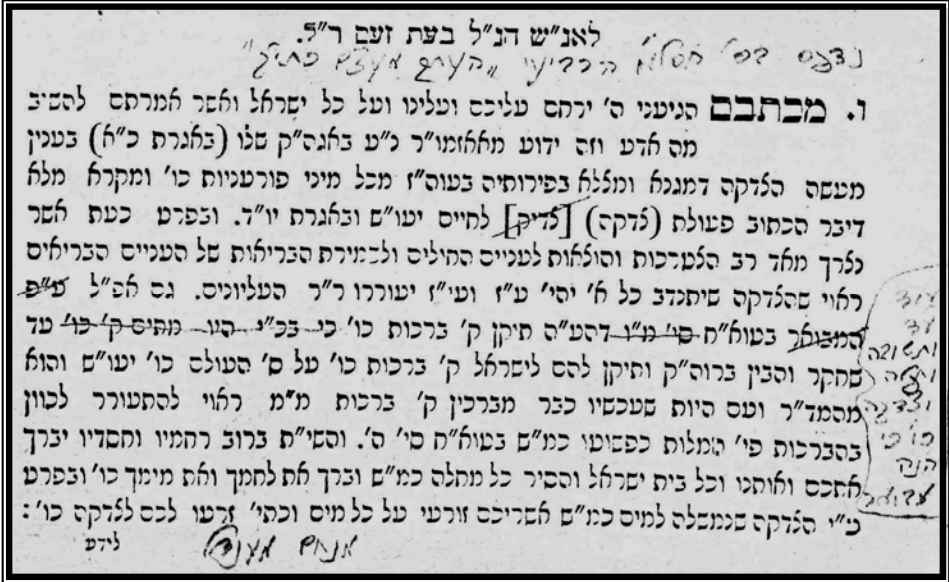
ה. "שאלות שעדיין לא ענית"

שאלות שעדיין לא ענית: (1) ירות": ח"א העיר שהש"ץ יכרע בברכת מעין ז' כיון שבא במקום ברכה א'. אם כן הוא. (2) : בהי"י [בהיום-יום] ב' סיון "אנא בכח דקבלת שבת בלחש" ויל"פ ע"פ ע"ז י"ח וכפרש"י שם יז: וא"כ צ"ל בכל פעם שאומרים א"ב [אנא בכח].

ו. הגהות על אגרת-קודש מאדמו"ר הצ"צ

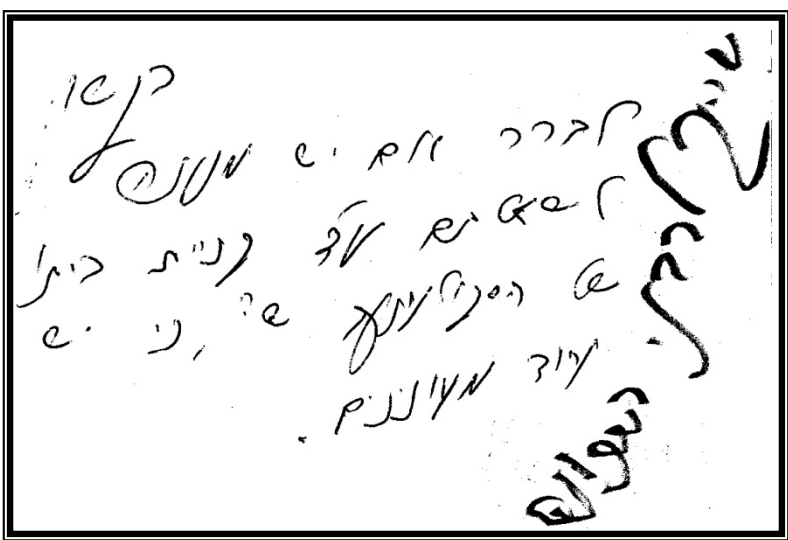
להלן אגרת-קודש מאת כ"ק אדמו"ר הצמח-צדק שהתפרסמה בספר הכולל אגרות ודברי קודש מאת אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי ואדמו"ר הצ"צ. על גליון הספר תיקן כ"ק אדמו"ר כמה תיקונים במכתבים שונים. המכתב דלקמן הודפס ב"אגרות קודש - אדה"ז, אדהאמ"צ, הצ"צ" ח"א ע' שנו אבל בלי תיקוני כ"ק אדמו"ר.

בראש העמוד כתב כ"ק אדמו"ר המקור ממנו העתיק התיקונים נדפס בס' [?] הרביעי "העתק מעצם כתי"ק". בהמשך מקיים הגירסא צדקה (המובאת בחצע"ג) ומוחק הגירסא צדיק (המובאת בחצאי-ריבוע). ובהמשך משנה הביאור גם אפ"ל עוד ע"ד ותשובה ותפלה וצדקה כו' כי הנה מבואר בטוואו"ת. ובהמשך מוחק המלים כי בכ"י היו מתים ק' כו'. ובסוף האגרת כותב את חתימת כ"ק אדמו"ר הצ"צ מנחם מענדל.

ז. שייך לרבני השכונה

על גליון השאלה נכתב (בכתב-יד המזכיר) "בקשו לברר אם יש מענה לשאלתם ע"ד קניית ביתו של הסקולענער שי', כי יש עוד מעונינים". וע"ז ענה כ"ק אדמו"ר: שייך לרבני השכונה

ח. פנינו אליכם . . ואין עונה. ואח"כ יבואו בתרעומת!

מה שמקפיד ותמה על מש"נ בקובץ ע"ד ישיבת [...] הנני תמה על תמיהתו, כי מלבד שידיעה זו קבלנו ממזכירות כ"ק מו"ח אד"ש הנה, כמדומה, שגם בלוח כולל חב"ד נדפס עד"ז.

וע"ד הצעתו שבכל ענין נברר מקודם אצלו - הנה זה כמה חוברות נדפסו מהקובץ ועדיין לא קבלנו אף ידיעה אחת מהם ע"ד הנעשה בעולמו באה"ק ת"ו, למרות בקשתנו, ואיך אפשר שנחכה בהופעת הקובץ עד קבלת מ'כ' מכם?

וה"ה עתה: שפנינו אליכם בבקשה להמציא לנו רשימת אנשים הראויים להשתתף במאסף-

MACHNE ISRAEL
770 EASTERN PARKWAY
Brooklyn, N. Y.
Tel. SLocum 6-2919

מחנה ישראל
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.
טל. סלאקום 6-2919

ב"ח
יא השרת חתש"ו

כבוד הנחלת, "חברה תהלים העולמית"
ובראשם חרה"ג וחרה"ח הנודע לחחלה
משכיל על דבר טוב וז"ח אי"א וכו'
ש"ב שליט"א

שלום וברכה,
ע"פ פקודת כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א
הנני מסג"פ רשימה הא"י מחברת חברה משניות בעל פה
ע"ס לחזכירם בעת רצון על ציון דהמע"ה.
בברכת חתימה וגמח"ט,
יה"ר אשר בשנה זו שתחלה שבת ינחילנו חרות
ליום שכולו שבת ומנוחה לחה"ע. *אברהם גולדברג*
הרב מנחם שניאורסאן יו"ר ועד הפועל

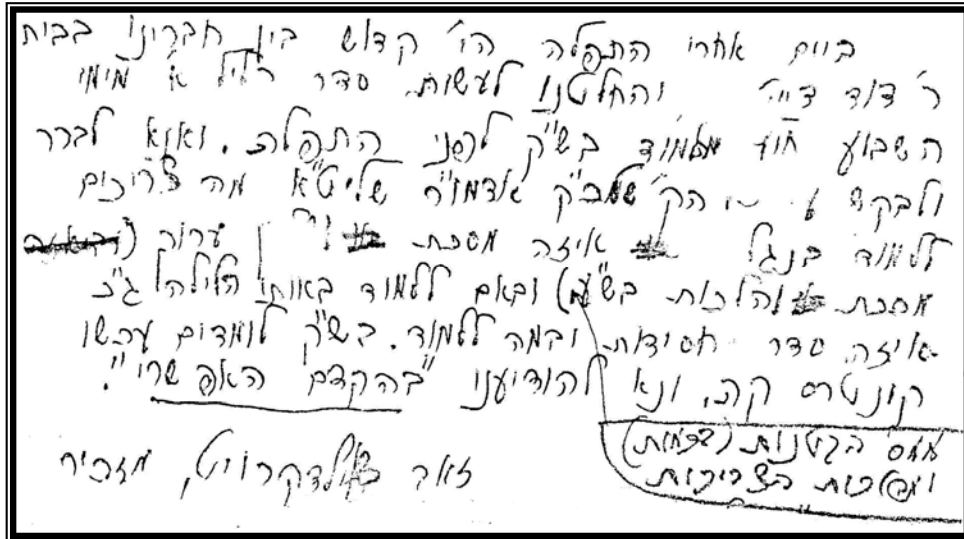
*זה שכתבתי ונתתי לו אצל דקו"ר זה ישיבת
הגמ"ל תש"ס די תזיתו, כי ארבע סיפודו לו נקלעו אצפנדיות כ"ק אה"ה
היום, ט"א, אצל ד"ר ח"ה ח"ה נ"כס ז"ל.
וע"ד הנחלת שפ"ל ז"ל נסדר אצפנדיות אלו - היום זה כ"ק אה"ה
נ"כס אה"ה וז"ל א"ל נקלעו א"ל ישיבת אה"ה ז"ל הנחלת ד"ר
ד"ר ת"ו, אה"ה נ"כס. וא"ל א"כס אה"ה ד"ר ד"ר הנחלת ז"ל
הנחלת א"כס? וה"ה ז"ל: א"כס א"כס ד"ר ד"ר אה"ה ז"ל
רשימת אנשים הראויים להשתתף במאסף - יז"ל יז"ל כ"ק אה"ה ז"ל
ואין צורך. וד"ר יז"ל ד"ר ד"ר אה"ה אה"ה ז"ל*

יובל לכבוד כ"ק מו"ח אד"ש, ואין עונה. ואח"כ יבואו בתרעומת מפני מה השמטנו את פ' או הכנסנו את פב"ב!

ט. סדר הלימוד לבעלי-בתים בגמרא ובהלכה

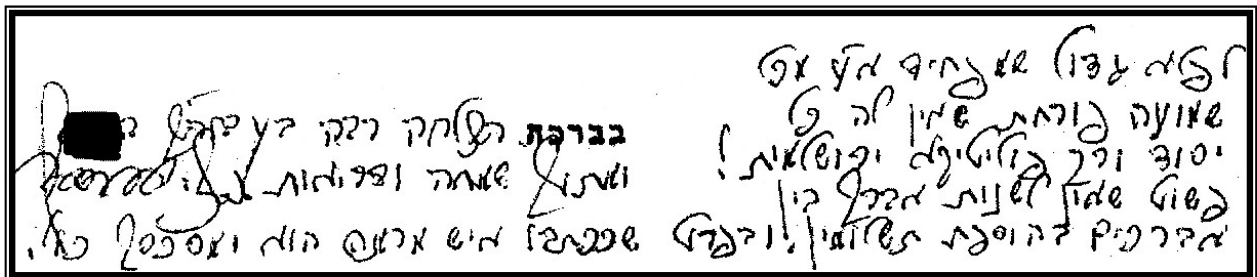
מענה על מכתב ר' זאב שילדקרויט מניו-הייבן לצא"ח בניו יורק מתאריך כ"ו חשוון תשי"ט בו כותב "ביום אחרי התפילה הי' קידוש בין חברינו בבית ר' דוד דייטש שיחי' והחלטנו לעשות סדר בליל א' מימי השבוע חוץ מלמוד בש"ק לפני התפילה. ואנא לברר ולבקש דעתו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א מה צריכים ללמוד בנגלה איזה מסכת ושלחן ערוך (מסכת והלכות בש"ע)". וע"ז הואיל כ"ק אדמו"ר לענות:

ממס' הקטנות (בכמות) ומהלכות הצריכות

י. פוליטיקא ירושלמית!

סיום מכתב כ"ק אדמו"ר לא' מעסקני ירושלים מיום פסח שני ה'תשכ"ד:

לפלא גדול שמפחיד א"ע מכל שמועה פורחת שאין לה כל יסוד ורק פוליטיקא ירושלמית! פשוט שאין לשנות אברך בין אברכים בהוספת תשלומין. ובפרט שככתבו איש מרמה הוא ומסכסך כו'.

בברכת הצלחה רבה בעבוה"ק ומתוך שמחה ובריאות [מקום החתימה]

יא. מקום הנחת המזוזה וגיל התחלת הדלקת הנרות

הגהות כ"ק אדמו"ר על הצעת צא"ח בניו-יורק להדפיס המבצעים על המעטפות שלהם:

1) על "מבצע מזוזה" שכתבו דצריך שיהי' מזוזה על כל משקוף בבית יהודי, הוסיף כ"ק אדמו"ר המילה **right** דהיינו רק על המשקוף הימני. וכתב:

האומנם איש לא העיר שאצ"ל מזוזה על כל מזוזה כ"א רק על הימנית?

2) על מבצע "בית מלא ספרים" שכתבו שצריך שיהי' בכל בית חומש סידור ותהלים, הוסיף כ"ק אדמו"ר המילה etc. דהיינו לא רק ספרים אלו גם לכה"פ ספרים אלו.

3) על מבצע "נרות שבת קודש" כתבו שילדה מגיל שלש ואילך מדליקה נרות בכל שבת ויו"ט, וע"ז תיקן כ"ק אדמו"ר **erev** (שמדליקים בערב שבת ויו"ט), וכן הוסיף **approximately** דהיינו שילדה מגיל שלש בערך ולא דוקא שלש.

Tel.: NY 421 3-9251
Brooklyn 8-4270

TZEIREI AGUDAS CHABAD
LUBAVITCH YOUTH ORGANIZATION
Under the Auspices of
The Lubavitcher Rabbi שליט"א

Central Office ליסד המרכזית
770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה

צעירי אגודת חב"ד
התנועה הנושאת
כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

ב"ה כ" אדר תשל"ה

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מוסג"פ 1) מה שבדעתנו לדפוס על המעטפות של צאג"ח .

2) לדפוס על הגלויות, וכך מה שיוכלו להדביק על חבילות וכו'.

והפנו שואלים עם ישנם הערות על זה.

דוד ראסקין
משה פסח גלדמן

האומנם איש לא העיר שאצ"ל מזוזה על כל מזוזה כ"א רק על הימנית?

MITZVAH CAMPAIGN

TORAH STUDY every day.

TEFILLIN every weekday for all men 13 years of age and older.

Give TZEDEKA (charity) every weekday.

A MEZUZAH on every door-post in every Jewish home.

Every home should have basic TORAH BOOKS (a Chumash, Sidur, Tehillim)

CANDLE LIGHTING on Shabbos and Yom-Tov by women and girls from three years of age, with the accompanying blessing.

TZEIREI AGUDAS CHABAD
Lubavitch Youth Organization
770 EASTERN PARKWAY
Brooklyn, N. Y. 11213

right

etc.

erev

approximately

21

יב. חשיבות ההשגחה על תלמידי ישיבה בזמנים הפנויים

חלק ממכתב כ"ק אדמו"ר מיום כ"א אדר תשח"י לא' מחברי הנהלת ישיבה:

זה משנים
שמכמה צדדים
מתאוננים
שפוגשים את
תלמידי ... ד...
ב... בזמנים בלתי
מתאימים לסדרי
הישיבה, וכן גם

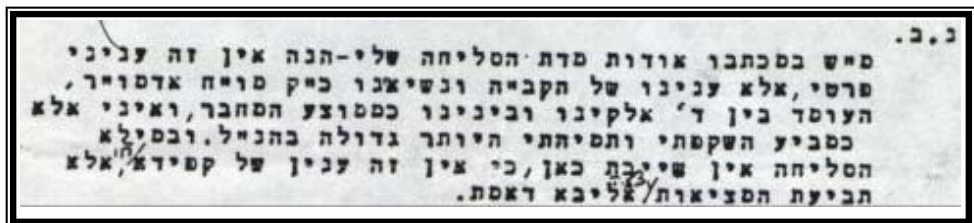

ברחובות ... וכו' כן נתקבלו תלונות ע"ד מחוסר השגחה וביחוד בזמנים הפנויים משמיעת השיעורים וכיו"ב וישנם תולים את הדבר, במה שאין איש פנוי ואחראי ביחוד להנ"ל. מובן שבריחוק מקום א"א לדעת נכונות כל האמור. אבל באם כן הוא, יש מקום להתבונן, אפשר מתאים ... שי' לענין האמור. ז.א. שיקח ע"ע האחריות להשגחה על התלמידים לא רק בעת שמיעת השיעור וכיו"ב אלא בכל שעות הפנויות, ואפשר יש לנצלו גם להרחבת צנורות הכנסה (שלכאורה, גם בזה לא ראיתי איש מוטקע בזה ככל הדרוש, ולמשל מתקבלים פה במשך שנים האחרונות - קו"ק ומכתבי מגבית וכיו"ב מכמה מוסדות באירופא בכלל וב... בפרט, אבל לא משיבת ... ולא מהתלמוד תורה גם לאחרי שסרה המניעה מכאן). וכיון שמובן שבאיזה אופן שיהי' - ינצלו את ... שי' בכרם חב"ד, בודאי להתבונן בהצעה האמורה בהקדמ, כי מובן שבאם מתאים הנ"ל לתפקיד האמור ותהי' בזה הסכמת שני הצדדים, שלו ושל ... שי', הרי דין קדימה להצעה זו. ואפשר סו"ס עי"ז יורחבו גם גבולות ... בשאר השטחים. בכ"א - ההקדמ בכל הנ"ל ישובת. ואחכה למכתבו.

יג. העומד בין ד' אלקינו ובינינו כממוצע המחבר

סיום מכתב כ"ק אדמו"ר לא' מהשלוחים מיום ט"ו אייר ה'תשי"ד

נ.ב. מ"ש במכתבו
אודות מדת הסליחה
שלי - הנה אין זה
עניני פרטי, אלא

ענינו של הקב"ה ונשיאינו כ"ק מו"ח אדמו"ר, העומד בין ד' אלקינו ובינינו כממוצע המחבר, ואיני אלא כמביע השקפתי ותמיהתי היותר גדולה בהנ"ל. ובמילא הסליחה אין שייכת כאן, כי אין זה ענין של קפידא ח"ו, אלא הבעת המציאות עצמה אליבא דאמת.

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ולזכות

החתן הת' שלום דוב בער והכלה מרת חי' מושקא שיחיו שוחאט
לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת
ב' דראש-חודש כסלו ה'תש"ע

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' אברהם לייב וזוגתו מרת חפציבה שיחיו שוחאט

הרה"ת ר' גרשון וזוגתו מרת שרה שיחיו אורנשטיין